

Οργανώσεις παραγωγών και κοινή οργάνωση της αγοράς για προϊόντα αλιείας

Η κοινή οργάνωση αγοράς (ΚΟΑ) στον τομέα των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας αποτέλεσε την πρώτη συνιστώσα της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΠ). Το πεδίο δράσης της, δεδομένης της κρίσης που χαρακτηρίζει επί του παρόντος τον τομέα της αλιείας, θεωρήθηκε περιορισμένο, λόγω του χαρακτήρα των μηχανισμών παρέμβασης που διαθέτει και της πενιχρής χρηματοδότησης που της παρέχεται, με αποτέλεσμα να πραγματοποιηθεί συνολική μεταρρύθμιση με την οποία τίθενται νέες βάσεις για την ΚΟΑ και για τη συνολική ΚΑΠ από το 2014. Η αναθεωρημένη ΚΟΑ βελτιώνει την εποπτεία της αγοράς, την ασφάλεια των τροφίμων και την ενημέρωση των καταναλωτών, προωθώντας την ανάπτυξη της περιφερειακής εμπορίας των προϊόντων.

Νομική βάση

Άρθρα 42 και 43 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου.

Στόχοι

Η ΚΟΑ στον τομέα των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας προβλέπει σύστημα τιμών και παρέμβασης, με στόχο τη ρύθμιση της ενωσιακής αγοράς για τα προϊόντα αλιείας. Στόχοι της είναι:

- η διόρθωση των πλέον αρνητικών επιπτώσεων της ανισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης·
- η σταθεροποίηση των τιμών για να διασφαλίζεται ένα ελάχιστο επίπεδο εισοδήματος για τους αλιείς·
- η προώθηση της γενικής ανταγωνιστικότητας του αλιευτικού στόλου της Ένωσης στις παγκόσμιες αγορές.

Τα μέσα της ΚΟΑ είναι τα εξής:

- ενωσιακές αποσύρσεις·

- πράξεις μεταφοράς·
- αυτόνομες αποσύρσεις και μεταφορές από οργανώσεις παραγωγών, περιλαμβανομένων κατ' αποκοπή αποζημιώσεων και πριμοδοτήσεων·
- ιδιωτική αποθεματοποίηση·
- ειδικές ρυθμίσεις για τον τόνο.

Όλοι αυτοί οι μηχανισμοί επικεντρώνονται στις οργανώσεις παραγωγών (ΟΠ), οι περισσότερες από τις οποίες είναι εγκατεστημένες σε επτά κράτη μέλη: Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Πορτογαλία και Κάτω Χώρες. Οι οργανώσεις αυτές απαντούν κατά κύριο λόγο σε επίπεδο τοπικής αλιείας και, σε μικρότερο βαθμό, στην παράκτια αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια. Στόχος τους είναι η βελτίωση της εμπορίας των προϊόντων τους. Για τον σκοπό αυτό μπορούν να αναλαμβάνουν δράσεις όπως είναι:

- ο προγραμματισμός της παραγωγής και η ευθυγράμμισή της με τη ζήτηση, ειδικότερα μέσω της εφαρμογής σχεδίων αλιευμάτων·
- η προαγωγή της συγκέντρωσης της προσφοράς·
- η σταθεροποίηση των τιμών·
- η προαγωγή μεθόδων που ενθαρρύνουν την βιώσιμη αλιεία.

Οι δαπάνες για τις παρεμβάσεις παρουσιάζουν σταθερή μείωση, εξαιτίας κυρίως των μειώσεων των δαπανών για αποζημιώσεις που αφορούν επιχειρησιακά προγράμματα και για ενωσιακές αποσύρσεις, οι οποίες υπήρξαν ένας από τους πιο συχνά χρησιμοποιούμενους μηχανισμούς παρέμβασης. Οι ενωσιακές αποσύρσεις έχουν αντικατασταθεί από τις επιχειρήσεις μεταφοράς στην πρώτη θέση όσον αφορά τις δαπάνες.

Η κατάσταση των πόρων και η αύξηση της τιμής των καυσίμων μπορεί να περιορίσει, βραχυπρόθεσμα, τη χρήση των παρεμβάσεων της ΚΟΑ. Τα τέσσερα κράτη μέλη που προβαίνουν σε μεγαλύτερη χρήση των μέσων της ΚΟΑ είναι η Γαλλία, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία. Η χρήση των μέσων της ΚΟΑ παρουσιάζει αύξηση στις πρώτες τρεις χώρες και μείωση στην Ιρλανδία. Άλλα κράτη μέλη — το Ηνωμένο Βασίλειο, η Δανία, η Γερμανία, η Σουηδία, η Ιταλία και το Βέλγιο — χρησιμοποιούν επίσης τις παρεμβάσεις της ΚΟΑ, αλλά οι δαπάνες τους είναι σημαντικά μικρότερες από εκείνες των πρώτων τεσσάρων χωρών.

Για να προαχθεί η ανάπτυξη του κλάδου της αλιείας, οι ομάδες στις οποίες συμμετέχουν εκπρόσωποι των τομέων της παραγωγής, εμπορίας και μεταποίησης μπορούν να ζητήσουν από τα κράτη μέλη να αναγνωριστούν ως διεπαγγελματικές οργανώσεις. Η αναγνώριση αυτή μπορεί να γίνει από τα κράτη μέλη υπό τον έλεγχο της Επιτροπής. Υπάρχουν μόνο τέσσερις αναγνωρισμένες διεπαγγελματικές οργανώσεις και αυτές λειτουργούν σε επίπεδο κράτους: η Comité Interprofessionnel des Produits de l'Aquaculture, C.I.P.A. (Γαλλία), η INTERATÚN (Ισπανία), η AQUAPISCIS (Ισπανία) και Ο.Ι. FILIERA ITTICA (Ιταλία).

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ το 2014, κρίθηκε απαραίτητη η εκτεταμένη μεταρρύθμιση της ΚΟΑ, ούτως ώστε τα μέσα που προσανατολίζονται στην αγορά

να συμβάλουν, άμεσα ή έμμεσα, στην επίτευξη των κύριων στόχων της ΚΑΠ. Για την αντιμετώπιση της υπεραλίευσης και των μη βιώσιμων πρακτικών και την οριστική εγκατάλειψη στρατηγικών παραγωγής οι οποίες βασίζονται αποκλειστικά στην ποσότητα, η νέα ΚΟΑ, όπως περιγράφεται στην πρόταση κανονισμού για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας ([COM\(2011\)0416](#)), σκόπευε να στηρίξει:

- την οργάνωση του τομέα, ενδυναμώνοντας τις ΟΠ και τη συνδιαχείριση, από αυτές, των δικαιωμάτων πρόσβασης, καθώς και τις δραστηριότητες παραγωγής και εμπορίας, ως βασικά στοιχεία για την εφαρμογή της ΚΑΠ·
- τα μέτρα υπέρ της αγοράς τα οποία αυξάνουν τη διαπραγματευτική ισχύ των παραγωγών (στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας), βελτιώνουν την πρόβλεψη, την πρόληψη και τη διαχείριση κρίσεων της αγοράς και ενισχύουν τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα των αγορών·
- κοινά πρότυπα εμπορίας που καθορίζουν τα τυπικά χαρακτηριστικά των προϊόντων αλιείας που πωλούνται στην ΕΕ και εφαρμόζονται σε συμφωνία με τα μέτρα διατήρησης, αποσκοπώντας στην προώθηση μιας διαφανούς εσωτερικής αγοράς που παρέχει προϊόντα υψηλής ποιότητας·
- τα κίνητρα στην αγορά και την πρωτοδότηση των βιώσιμων πρακτικών· τις εταιρικές σχέσεις που αποσκοπούν στη βιωσιμότητα όσον αφορά την παραγωγή, τον εφοδιασμό και την κατανάλωση· την πιστοποίηση (οικολογικά σήματα), την προώθηση και παροχή ενημέρωσης στους καταναλωτές·
- πρόσθετα μέτρα της αγοράς όσον αφορά τις απορρίψεις·
- γνώση της αγοράς: η Επιτροπή έχει συστήσει το Παρατηρητήριο των Ευρωπαϊκών Αγορών Προϊόντων Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας για να συμβάλει στη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα των αγορών.

Παραγωγοί αλιείας μικρής κλίμακας (ΑΜΚ)

Ο ενωσιακός ορισμός^[1] της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας αναφέρεται σε σκάφη συνολικού μήκους μικρότερου των 12 μέτρων, τα οποία ασκούν την αλιεία για λιγότερες από 24 ημερησίως και δεν χρησιμοποιούν συρόμενα εργαλεία αλιείας.

Το 2013, υπήρχαν 232 ΟΠ σε 17 κράτη μέλη της ΕΕ, εκ των οποίων οι 188 ήταν αλιείς ΑΜΚ. Ο μεγαλύτερος αριθμός ΟΠ αλιέων ΑΜΚ ήταν στην Ιταλία (39), την Ισπανία (33), τη Γαλλία (24) και το Ηνωμένο Βασίλειο (21). Η αναθεωρημένη ΚΟΑ αποτελεί εξαιρετική ευκαιρία για τους παραγωγούς ΑΜΚ να αποκτήσουν καλύτερη πρόσβαση στην αγορά και να ανταγωνιστούν με επιτυχία τα εισαγόμενα ή βιομηχανικά προϊόντα αλιείας. Μια σειρά από μέτρα, όπως η ανάπτυξη μιας τράπεζας στατιστικών δεδομένων για την ΑΜΚ στην ΕΕ, η ίδρυση και η συνεχής στήριξη ενώσεων εμπορίας, η δημιουργία ενός λογοτύπου ΑΜΚ, η θέσπιση κριτηρίων εγγραφής για τους αλιείς ΑΜΚ, και ειδικές εκστρατείες σήμανσης και προώθησης για τα προϊόντα ΑΜΚ, θα μπορούσαν να ληφθούν ως μέρος των στόχων και της δομής της ΚΟΑ. Απώτερος στόχος είναι

---

[1]Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, άρθρο 3(2)(14), ΕΕ L 149 της 20.5.2014, σ. 1.

να δοθεί στους καταναλωτές η ευκαιρία να αγοράζουν φρέσκα, ασφαλή και βιώσιμα προϊόντα, καθώς και να διασφαλιστεί ένα αποδεκτό εισόδημα για τους τοπικούς αλιείς ΑΜΚ.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Παράλληλα με τη μεταγενέστερη έγκριση του τροποποιημένου βασικού κανονισμού για την Κοινή Αλιευτική Πολιτική και το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, το σύστημα της ΚΟΑ αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της πλέον πρόσφατης μεταρρύθμισης του τομέα της ευρωπαϊκής αλιείας.

Η νομική πράξη για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας εμπίπτει στη συνήθη νομοθετική διαδικασία, πράγμα που σημαίνει ότι το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο μοιράζονται την αρμοδιότητα για την έκδοσή της.

Το νομικό κείμενο της πράξης παραπέμπει σε μια σειρά κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικών πράξεων^[2]. Οι πράξεις αυτές συνιστούν το παράγωγο δίκαιο^[3] που απαιτείται για την εφαρμογή του βασικού νόμου. Ως κύριος εκτελεστικός βραχίονας της ΕΕ, η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να εγκρίνει την πράξη, ενώ το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ως συννομοθέτες, έχουν την αρμοδιότητα να προβούν σε έλεγχο^[4] του παράγωγου δικαίου επί τη βάση της δικής τους ανάγνωσης για τον βασικό νόμο. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση με τα αποτελέσματα της εφαρμογής του κανονισμού για την ΚΟΑ πριν από το τέλος του 2022.

Έρευνα για λογαριασμό της επιτροπής PECH:

- μελέτη της ΓΔ-IPOL της 15ης Απριλίου 2016 με τίτλο: «Αγορές αλιείας μικρής κλίμακας: αλυσίδα αξίας, προώθηση και επισήμανση»^[5].
- Μελέτη της ΓΔ-IPOL της 16ης Σεπτεμβρίου 2013 με τίτλο: «Η συμμόρφωση των εισαγωγών προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας με τη νομοθεσία της ΕΕ»^[6].
- Ενημερωτικό έγγραφο της Βιβλιοθήκης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2012 με τίτλο: «Μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΠ)»^[7].

Το Κοινοβούλιο ενέκρινε πρόσφατα δύο ψηφίσματα για τον τομέα αυτόν:

- ψήφισμα της 29ης Μαΐου 2018 σχετικά με τη βελτιστοποίηση της αλυσίδας αξίας στον αλιευτικό τομέα της Ένωσης^[8].

---

[2] «Νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης» <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3Aai0032>

[3] https://ec.europa.eu/info/amending-and-supplementary-acts-0_en

[4] «Αποτελεσματικότερη νομοθεσία: ερωτήσεις και απαντήσεις για τις νέες κατ' εξουσιοδότηση πράξεις», <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?language=en&type=IM-PRESS&reference=20100323BKG71187>

[5] http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/573443/IPOL_STU%282016%29573443_EN.pdf

[6] http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/513968/IPOL-PECH_ET%282013%29513968_EN.pdf

[7] http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2012/120339/LDM_BRI%282012%29120339_REV1_EN.pdf

[8] Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2018\)0210](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2018/513968/IPOL-PECH_ET%282018%290210_EN.pdf).

- ψήφισμα της 30ής Μαΐου 2018 σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων ελέγχου για την εδραίωση της συμμόρφωσης των αλιευτικών προϊόντων με τα κριτήρια πρόσβασης στην αγορά της ΕΕ^[9].

Priit Ojamaa
05/2019

---

[9]Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2018\)0223](#).

